

ישראל, היהודים והשלום בספרי הלימוד שבשימוש אונר"א

ביהודה ושומרון, מזרח ירושלים ורצועת עזה

מאת

ד"ר ארנון גרויס

(אפריל 2021)

סוכנות הסעד והתעסוקה לפליטי מלחמת 1948 הפלסטינים וצאצאיהם מספקת שירותי חינוך לתלמידי ביה"ס של אוכלוסיה זו בסוריה, לבנון, ירדן, יהודה ושומרון, מזרח ירושלים ורצועת עזה. בשלושת האזורים האחרונים היא מפעילה 274 בתי"ס בעזה עם קרוב ל-280,000 תלמידים ו-96 בתי"ס ביהודה ושומרון (כולל שני בתי"ס במזרח ירושלים) עם כ-47,000 תלמידים בכיתות א'-ט' (בבתי"ס אחדים גם כתות י'), כלומר, כרבע ממספר התלמידים הפלסטינים באזורים אלה.

אונר"א משתמשת בבתי"ס שלה בספרי לימוד שמסופקים ע"י הרשות הפלסטינית, דבר הסותר את מחויבותה, כסוכנות של האו"ם, לנייטרליות ולפתרון של שלום לסכסוך הפלסטיני-ישראלי, כפי שמוכתב ע"י החלטות האו"ם.

ספרי הלימוד של הרש"פ עושים דה-לגיטימציה לעצם קיומה של מדינת ישראל, שהיא חברה מלאה באו"ם. הם מחליפים אותה בפלסטין כמדינה הריבונית באזור הן בטקסט והן על-גבי המפה, מגדירים את שטחה מלפני 1967 כ"השטחים הפלסטיניים שנכבשו ב-1948" ומכנים אותה בכינוי "הכיבוש הציוני" במקום בשמה. הם גם עושים דה-לגיטימציה לנוכחותם בארץ של 6.5 מיליוני אזרחי היהודים, תוך הכחשת ההיסטוריה והמקומות הקדושים שלהם שם. עריהם – כולל תל אביב – נעדרות מהמפה או שניתנים להן שמות ערביים, ושפתם העברית נמחקת, ממש, מתעודות היסטוריות.

ספרי הלימוד של הרש"פ שבשימוש אונר"א עושים דמוניזציה הן לישראל והן ליהודים כאילו הם מקור לכל רוע. ליהודים נעשית דמוניזציה גם כאויבי האסלאם מראשיתו.

אין הטפה כלל למען פתרון של שלום לסכסוך. במקום זאת, קוראים ספרי הלימוד של הרש"פ שבשימוש בבתי"ס של אונר"א למאבק אלים לשחרור שאינו מוגבל בקווי 1967. למאבק זה ניתן אופי דתי ע"י השימוש בערכים האסלאמיים המסורתיים ג'יהאד ומות-קדושים (שהאדה), והטרור – כמו התקפת הדמים על אוטובוס אזרחי ישראלי ב-1978 שבה נרצחו מעל 30 בני אדם – נעשה חלק מרכזי ממנו. מה שנתפס כ"זכות השיבה" גם הוא חלק של המאבק האלים. ע"י לימוד חומר שכזה, מועלת אונר"א בחובתה לדאוג לשלומם ורווחתם של הילדים ובני הנוער הפלסטינים שתחת חסותה, בהכינה אותם למלחמת דמים נגד שכניהם.

סוג זה של "חינוך" חייב להיפסק ומצופה מהמדינות התורמות לאונר"א שתפעלנה בהתאם.

להלן מספר דוגמאות מתוך ספרי הלימוד שבשימוש בבתי"ס של אונר"א אשר מוכיחות את הדברים שנאמרו כאן:

1. "[שיעור] 2: פלסטין היא ערבית ומוסלמית"

فلسطين عَرَبِيَّةٌ وَإِسْلَامِيَّةٌ

בהמשך השיעור מופיעה מפה בכותרת "מפת המולדת הערבית" ובתוכה כל הארץ בצבע אדום ולצידה השם "פלסטין". מעל לשם מצויר הדגל הפלסטיני.
(טיפוח לאומי וחברתי, כתר ד', חלק א' (2020) עמ' 8)

2. דמוניזציה של היהודים ככופרים ועוזרי השטן בקטע משיר:
"היכן הפרשים [שירכבו] אל [מסגד] אל-אקצא לשחררו מאגרוף הכפירה, מעוזרי השטן?"
(השפה הערבית, כתר ז', חלק א' (2020) עמ' 67)

أَيْنَ الْفَوَارِسِ لِلْأَقْصَى تُحَرَّرُهُ مِنْ قَبْضَةِ الْكُفْرِ مِنْ أَعْوَانِ شَيْطَانٍ؟

3. בפלסטין החופשית אין מקום לישראל:

"FREE PALESTINE"

("פלסטין החופשית")

(מדעים וחיים, כתר ג', חלק א' (2020) עמ' 65)

4. הטרור הוא חלק בלתי נפרד מהמאבק לשחרור. להלן הדף הראשון בפרק בן 4 עמודים המפאר את מפקדת פעולת הטרור בכביש החוף ב-1978 שבה נרצחו מעל 30 אזרחים ישראלים:
"דלאל אלמוגריבי

[מאת] צוות המחברים:

אל מול הטקסט:

ההיסטוריה הפלסטינית שלנו מלאה בהרבה שמות של מרטירים שנתנו את נפשם כקורבן למען המולדת. ביניהם [נמצאת] המרטירית דלאל אלמוגריבי שציירה במאבקה תמונה של קריאת תגר וגבורה שהפכו את זכרה לנצחי בליבותינו ומוחותינו. הטקסט שלפנינו מדבר על היבט של דרך מאבקה.
[תמונה]"

(השפה הערבית, כתה ה', חלק ב' (2020) עמ' 51)

دَلالُ الْمُغَرَّبِيّ

(لمريق التّأليف)

بَيْنَ يَدَيِ النَّصِّ

يَحْقُلُ تَارِيخُنَا الْفِلَسْطِينِيّ بِكَثِيرٍ مِنْ أَسْمَاءِ الشُّهَدَاءِ الَّذِينَ قَدَّمُوا أَرْوَاحَهُمْ فِدَاءً
لِلْوَطَنِ، مِنْهُمْ الشَّهِيدَةُ دَلالُ الْمُغَرَّبِيّ الَّتِي سَطَّرَتْ بِضَالِهَا صُورَةً مِنْ صُورِ التَّحَدِّيِ
وَالْبَطُولَةِ؛ مَا جَعَلَ ذِكْرَهَا خَالِدًا فِي قُلُوبِنَا وَعُقُولِنَا. وَالنَّصُّ الَّذِي بَيْنَ أَيْدِينَا يَتَخَدَّثُ
عَنْ طَرَفٍ مِنْ مَسِيرَةِ بَضَالِهَا.

